

*Комарова О. С.,**кандидат філологічних наук, доцент,
доцент кафедри східноєвропейських мов
Національної академії Служби безпеки України*

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ТА КЛЮЧОВІ КОНЦЕПТИ В ІНАВГУРАЦІЙНІЙ ПРОМОВІ ЧЕСЬКОГО ПРЕЗИДЕНТА ПЕТРА ПАВЛА

Анотація. Інавгураційні промови виголошуються під час зміни політичного лідера і часто можуть знаменувати або початок епохи, або початок певних політичних трансформацій. Ефективна комунікація під час таких подій має вирішальне значення, оскільки вона задає тон на майбутнє і вселяє довіру аудиторії до президента і його команди. У статті розглянуто деякі ключові стратегії, які було реалізовано під час інавгураційної промови президента Чехії Петра Павла у 2023 році. Аналізуючи інавгураційні промови перших осіб держави, маємо можливість зрозуміти яким чином вони намагалися впливати на суспільство та формувати колективну свідомість. Комунікативні стратегії, які було використано під час інавгураційної промови П. Павла, відповідають традиційним стратегіям, що застосовуються у цьому піджанрі політичних промов, а саме: стратегія формування емоційного настрою адресата, яка реалізувалась за допомогою тактики єднання і проходить лейтмотивом через увесь комунікативний акт; ціннісно орієнтовану стратегію; стратегію самопрезентації (дає можливість виділити певні риси характеру політика, його світогляд і систему цінностей, головною метою самопрезентації є не лише заволодіти аудиторією, але і запам'ятати чимось, що буде відрізняти його від попередників); аргументативна стратегія, реалізувалась через тактику непрямого звинувачення, тактику звернення до історичних коренів та аналізу минулих років, тактику перспективи, тактику контрастного аналізу; агітаційну стратегію було реалізовано через тактику обіцянок. У статті також розглянуто ключові концепти та їх вербальну репрезентацію. Аналізована промова є відносно невеликим за обсягом текстом, достатньо лаконічним і не дуже емоційним, з обмеженою кількістю тропів, образних порівнянь, риторичних запитань тощо. Ключовими у промові є концепти «самоусвідомлення» і «гідність».

Ключові слова: інавгураційна промова, комунікативна стратегія, комунікативна тактика, політичний дискурс, політична комунікація, концепт.

Постановка проблеми. Не дивлячись на те, що питання дискурсології розглядаються вже тривалий період багатьма лінгвістами, однозначної дефініції політичного дискурсу у мовознавстві не існує. Досить розсягле, на нашу думку, визначення запропонувала словацька лінгвістка Дулебова І., яка розуміє політичний дискурс як вербальну комунікацію у певному соціальному і психологічному контексті, у якому як авторові, так і реципієнту належать окремі соціальні ролі залежно від їх участі у політичному житті, яке є предметом комунікації. Політичний дискурс як вид інституціональної комунікації має в диспозиції конститутивні ознаки і їй властиві певні функції.

Головною функцією є вплив на реципієнта, тобто основною функцією є не лише референція, але й переконання [1]. Іншими словами, політичний дискурс реалізується учасниками політичного процесу з метою формування суспільної думки.

Інавгураційна промова є окремим піджанром політичної комунікації, вона вирізняється своїм специфічним контекстом та метою. Цей піджанр містить в собі мовлення, яке виголошується під час урочистого введення на посаду обраного представника, мовлення не є спонтанним, але натомість виваженим і добре продуманим. Інавгураційні промови готуються спірайтерами з урахуванням особистості мовця та головної мети промови, а саме візії розв'язання питань під час своєї каденції, яка реалізується у певних повідомленнях та обіцянках громадськості.

Аналіз інавгураційних промов президентів дає змогу зрозуміти образ президента, який створюється у суспільно-політичній сфері на початку президентської каденції. Вчорашній кандидат у президенти, який часто використовує стратегії «свій-чужий» та популістські заяви, після перемоги має стати президентом для всього суспільства та окреслити конкретні дії та плани. Інавгураційна промова президента стає певною межею між кандидатом і чинним президентом.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В сучасності дослідження мови політиків презентується переважно двома напрямками, а саме дискурсивним і семіотичним аналізом. Дискурсивний аналіз передбачає складну комплексну систему роботи з текстом і дає можливість різних підходів дослідження, як то прагматичний, гендерний, конверсаційний аналіз, дослідження структури аргументації тощо. У той час як семіотичний аналіз сконцентровано переважно на знакових властивостях дискурсу і в значно меншій мірі акцентується на умовах, в яких функціонує об'єкт аналізу [2; 3].

Дослідженню комунікативних стратегій в інавгураційних промовах присвячено доробки таких українських вчених як Семотюк О., Мараховська Н. [4], вивчення інавгураційних промов як певного символу влади досліджувала Завадська О. [5], Ковальчук О. розглянула лінгвориторичні аспекти промов [6], Самойлова І., Подвойська О. – лексичні особливості [7], Хацер Г. крім вивчення характерних рис англомовних політичних промов [8], вивчала особливості перекладу українською мовою [9]. Ґрунтовне дослідження інавгураційних промов словацького та українського президентів у 2019 році було здійснено Кондратенко Н., яка проаналізувала промови за трьома аспектами (структурно-семантичним, лінгвоконцептуальним, лінгвопрагматичним) [10]. Варто згадати таких вчених як Яко-

венко Ю., Болотіна Е., Кваша О. [11], Мозер М. [12] та багато інших, наукові доробки яких присвячені вивченню політичних промов.

Метою статті є аналіз інавгураційної промови президента Чехії Петра Павла у 2023 році, встановлення основних комунікативних стратегій, тактик і концептів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Не дивлячись на підвищений інтерес з боку науковців щодо виокремлення стратегій і тактик політичного дискурсу їх єдиної класифікації допоки не існує. Українська лінгвістка Чорна О. виділяє два типи комунікативних стратегій: інформативні, які не є емоційно забарвленими, спрямовані на внесення нових знань, вони є інформаційно умовно нейтральні; маніпулятивні – спрямовані на досягнення мети, шляхом змінення світобачення адресата. Розподіл за метою використання – кооперативні, конфліктотенні, дистанційовальні (цит. за Стрій Л.) [13, с. 184].

Своєю чергою Башук А. пропонує у політичній риторичі виділяти такі типи комунікативних стратегій як семантико-психологічні (єдності, декларації нових політичних принципів, відповідальності, «світлого майбутнього», «визнання проблеми»), контекстуальні (декларації спільних цінностей, офіційного дискурсу, вільної референції) та міністратегії (переможця, боротьби з труднощами, спадкоємності влади, залучення до демократичних цінностей).

В лінгвістиці можна знайти низку інших класифікацій стратегій і тактик політичного дискурсу, але, аналізуючи кожного окремого політика чи специфіку національного політичного дискурсу, варто пам'ятати, що кінцевою метою політичного тексту є створення певного іміджу, так званої «маски», яку воліє одягнути на себе той чи інший учасник політичного процесу. Саме реалізація цієї мети й регламентує підбір стратегій і тактик, вербальних і невербальних засобів тощо.

Отже, у кожній окремій ситуації використовується певна стратегія. Під поняттям «стратегія» будемо розуміти представлення ситуації в цілому і побудову ефективного донесення інформації цільовому сегменту з метою отримання зворотного зв'язку. Стратегія реалізується шляхом застосування тактик, які являють собою сукупність практичних способів вираження комунікативного наміру під час мовленнєвої взаємодії.

Інавгураційна промова готується за чіткими правилами, які регламентують її структурно-композиційну будову. Елементами таких промов є обов'язкова наявність етикетних формул, привітання та прощання. До характеристик цього піджанру належать: надання позитивних і негативних оцінок, згадування певних конкретних фактів, окреслення планів, перспективу політичних, економічних змін тощо. Не дивлячись на те, що інавгураційна промова є продуманим і сугестивним актом, яка містить заздалегідь обдумані мовні формулювання, вона, все ж таки, є цікавим відображенням поглядів, бажань і намірів промовця, оскільки політик задає тональність та бажання того, яким би він хотів, щоб його сприймали протягом всієї каденції. Прагматично функцією інавгураційної промови є консолідація реципієнтів як єдиної спільноти, вона має забезпечити зв'язок суспільства і президента. Аналізуючи інавгураційні промови перших осіб держави, маємо можливість зрозуміти яким чином вони намагалися впливати на суспільство та формувати колективну свідомість.

В інавгураційній промові президента Чехії Петра Павла чітко простежується стратегія формування емоційного настрою

реципієнта, яка є характерною для цього піджанру. Для створення необхідного емоційного настрою використовується тактика єдності, яка проходить лейтмотивом через увесь комунікативний акт: “Na začátku jsme tvořili malý tým. Postupně to byl širší tým a rostoucí počet podporovatelů ve všech krajích a krajanů v zahraničí, až jsem se letos v lednu postavil před zaplněná náměstí v Čechách, ve Slezsku i na Moravě”. “Společně čelíme stejným problémům a jediné společně se s nimi také dokážeme úspěšně vypořádat”. “Spravujeme stejnou zemi, mluvíme stejným jazykem. Toužíme po bezpečí, ceníme si svobody a demokracie. To platí od Krásné až po Bukovec, od Lobendavy až po Vyšší Brod. Jsme všichni občané této krásné země”. Для досягнення цієї мети використовуються займенники та дієслова у формі 1 та 2 особи множини: “Už roky nám ale chybí více...”. “Naše reakce na krize...”. “Když něčemu věříme, musíme vystoupit z komfortní zóny...”. Для прикладу порівняймо: займенники та дієслова 1 особи множини вжито 47 раз, займенник *nam* 26 разів, у той же час 1 особа однини – лише 5 разів.

Ця тактика має на меті створення відчуття єдності безпосередньо самого суспільства і народу з президентом зокрема, відчуття сили в єднанні і причетності до важливої доленосної події: “Volbami skončila práce volebního týmu, ale začala práce mnohem složitější a delší pro nový tým. A tím novým týmem jsme dnes my všichni. Patří do něj lidé, kteří mě volili, ale i ti, kteří mě nevolili nebo k volbám vůbec nepřišli”.

Не менш важливим для створення емоційного фону промови є застосування тактики врахування ціннісних орієнтирів адресата, оскільки вона вказує на те, що саме президент вважає цінним для суспільства та на що варто спиратись у своїй подальшій діяльності: “Toužíme po bezpečí, ceníme si svobody a demokracie”. “Nedávným příkladem je úspěšné předsednictví v Radě Evropské unie”. “Jsme země střední velikosti s unikátní polohou uprostřed Evropy. Díky tomu máme často střídmější pohled na svět než země s mocenskými ambicemi. Znakem vyspělé země, a já Českou republiku za vyspělou považuji, je solidarita”.

Ціннісно орієнтовану стратегію було використовують з метою апелювання до загальнолюдських цінностей, такою домінантою у промові президента Павла виступають родина і близькі: “Vážení ústavní činitelé, vážení předchůdci v prezidentském úřadu, vážení hosté, moji blízcí a rodino!”, використання звернення до родини й близьких на початку промови налаштовує реципієнтів на сприйняття президента як людини з міцними традиційними цінностями, людиною та порядною.

Стратегія самопрезентації, яка також є необхідною складовою інавгураційних промов, має на меті створення позитивного образу, бажання показати себе сильним лідером здатним об'єднати навколо себе представників різних партій і напрямів. До мовленнєвої стратегії самопрезентації належить протиставлення образу «свій – чужий», демонстрація перемоги власної ідеології, що автоматично робить її «правильною» та затребуваною у суспільстві, засудження і непричетності до помилок попередньої влади, устремління та перспективи однакові як у політика, так і у його виборців.

Президент позиціює себе за межами приналежності до однієї партії або до виборців, які віддали свої голоси за нього, на цьому етапі перемоги важливо показати, що відтепер весь народ на чолі з президентом є однією командою: “... novým týmem jsme dnes my všichni, kteří mě volili, ale i ti, kteří mě nevolili nebo k volbám vůbec nepřišli”.

Для самопрезентації президент П. Павел використовує зврати, які характеризують його як рішучу, вольову людину: “Raději budu kritizován za příliš aktivní start ...”, “Proto brzy zveřejním svůj plan ...”, “Místo slov mě tak můžete posuzovat podle skutků”, але попри це він відсторонюється від авторитарності та заявляє про бажання консультиватися зі спеціалістами, почути кожного, разом активно шукати шляхи розв’язання проблем тощо.

Таким чином, тактика самопрезентація політиків спрямована саме на реципієнта, що дає можливість проаналізувати й виділити певні риси характеру, його світогляд і систему цінностей. Головною метою самопрезентації є не лише заволання увагою аудиторії, але і бажання запам’ятатись чимось, що буде відрізняти його/її від попередників.

Ще однією характерною стратегією для промови чеського президента була аргументативна. Зазначення конкретних фактів, прогнозів, подій часто сприймаються адресатом як достатня система аргументів.

Для реалізації тактики обвинувачення, яка є популярною в політичному дискурсі особливо у передвиборчих перегонах, в інавгураційній промові змінюється на тактику непрямого звинувачення, й інформація про сучасний стан речей у країні оцінюється президентом імпліцитно. Звернемо увагу, що тенденція до евфемізації, яка є “однією з прагматичних закономірностей функціонування політичної мови” [8, с. 4], є дуже «зручним» прийомом для офіційної урочистої промови, оскільки не дає жодної конкретики щодо звинувачуваних: “Díky Vám můžeme přispět k návratu hodnotové politiky. Díky Vám pravda znovu zvítězila! Slíbil jsem, že do vedení naší země pomohu vrátit důstojnost, respekt, slušnost a další hodnoty, které v posledních letech ztrácely na významu”. “Chceme-li dlouhodobou prosperitu, je potřeba ekonomice vrátit zdravé základy a rovnováhu snížením inflace a výrazným snížením schodku veřejných financí”. “Už roky nám ale chybí vize, jak tyto dobré úmysly naplnit konkrétními kroky”. “Naše reakce na krize posledních let ...”.

Щодо характеристики своїх суперників теж використовується тактика непрямого звинувачення і намагання відсторонитись від непопулярних подій в країні, при цьому чітко прослідковується стратегія “свій – чужий”: “Příležitost tak dostávali populisté, kteří svůj vlastní úspěch a vliv opírají o lži, manipulaci a zneužívání strachu. Já ani můj tým jsme na tuto hru nikdy nepřistoupili”.

Тактика звернення до історичних коренів та аналізу минулих років, яка є досить типовою для промов президентів, порівняймо промову президентки Словаччини З. Чапутової, у якої обсяг аналізу попередніх суспільних проблем займає біля чверті всієї промови, у промові президента П. Павла посідає другорядне місце та незначну за обсягом частину тексту, інформація є лише дотичною до історичних складностей: “Některí tvrdí, že jsme příliš malí, aby byl náš hlas ve světě slyšet. Nebo slabí, abychom změnilí názor silnějších partnerů. Ten pocit možná plyne i z toho, že historie k nám nebyla vždy úplně milostivá”.

Метою застосування тактики перспективи є бажання зазначити стратегічні цілі та наміри політика, запропонувати розв’язання питань. Для досягнення ефекту використовуються інфінітивні конструкції, модальні дієслова, майбутній час та ін.: “Slíbil jsem, že do vedení naší země pomohu vrátit důstojnost, respekt, slušnost a další hodnoty... je

potřeba ekonomice vrátit zdravé základy a rovnováhu snížením inflace a výrazným snížením schodku veřejných financí”. “Budu naslouchat odborníkům a podporovat opatření, která to umožní, ačkoli budou někdy bolet”.

Війна в Україні не могла оминати жодну європейську країну. Ця тема стала топовою у промовах та агітаціях практично всіх політичних кандидатів у країнах, де проходили або проходять вибори. Незалежно від проросійських чи проукраїнських поглядів, практично всі політики висловились щодо своєї позиції та вибору цінностей. Президент П. Павел, згадуючи у промові Україну, використав тактику контрастного аналізу, протиставляючи větší státy – střední velikosti, střednější pohled na svět – země s mocenskými ambicemi. Україна ж використана у збірному образі, як країна, що значно менша за розміром, але протистоїть великому агресору. Тож і Чеська республіка, як переважна більшість країн середньої Європи, має, на думку президента, бути впливовою і грати свою роль виваженого партнера: “V zahraniční politice proto můžeme být výrazným hráčem stmelujícím partnery podobné rozlohy a uvažování. Naučme se této pozice užívat”. Для підсилення контрастного ефекту використано риторичне запитання: “Kde je psáno, že těmi rozumnějšími a schopnějšími jsou vždy ti největší?”

У зверненні до суспільства щодо допомоги Україні у військовому протистоянні, президент апелює до історичних цінностей чехів: “... nejen naše historická zkušenost by měla být důvodem, abychom v její podpoře i nadále pokračovali”, а в кінці резюмує, що: “Pomáháme tím nakonec i sobě”, нагадуючи про європейські цінності та справедливість. У промові П. Павел прямо називає Росію агресором, не використовуючи, як деякі європейські політики, натяки, неоднозначні завульовані слова тощо. У такий спосіб він чітко вказує свою позицію і позицію своєї країни щодо обраної сторони у війні.

Застосування агітаційної стратегії має на меті вплив на реципієнта, зміну його світогляду та прийняття певних рішень. Для забезпечення процесу агітації використовується тактика обіцянок: “Budu pokračovat v návštěvách regionů, abych na vlastní oči viděl a poznal, jaké problémy vás pálí nejvíc”. “Abych dopřál sluchu těm, kdo mají pocit, a někdy oprávněně, že jim nikdo nenaslouchá. A spolu s odborníky, vládou a Parlamentem budu hledat řešení”. “Budu ale aktivně hledat cesty ve spolupráci se všemi, kdo k takovým řešením mohou přispět”. Тактика заклик: “Nekomplikujme jednoduché, nevyrobíme překážky, neztrácejme čas hledáním perfektního, abychom nakonec neudělali nic”. “Buďme aktivní a přenesme to i do dalších oblastí”.

Використання метафор, ідіом, образних висловлювань, що також є типовим для інавгураційних промов, неодноразово використовується і в промові чеського президента: “Budu naslouchat odborníkům a podporovat opatření, která to umožní, ačkoli budou někdy bolet”. “Musíme být schopní a odhodlaní poskytnout pomocnou ruku těm, kdo si sami pomoci nemohou”. “V uplynulých měsících jste vytvořili vlnu naděje a energie”. Protože pokud člověk srdcem cítí, že to tak má být, nebo když mu rozum říká, že je to tak správné”.

На відміну від промов президентки Словаччини З. Чапутової та президента України В. Зеленського у 2019 році [10], в промові чеського президента практично відсутній концепт «Європа», приналежність до європейської спільноти вже не виступає як великий здобуток, натомість акцентується увага на лідерстві в ЄС та НАТО: “Nedávným příkladem je úspěšně

předsednictví v Radě Evropské unie”. “Bud’me aktivní a přenesme to i do dalších oblastí. Například i na půdu NATO nebo OSN”.

Ключовим концептом інавгураційної промови президента П. Павла є «самоусвідомлення» чеського народу, підвищення своєї значущості. Політик має на меті підкреслити такі позитивні якості, які, на його думку, притаманні землякам, а саме достоїнність, моральність, правда, єдність. Політик використовує форми заклику: Pojd’me změnit přístup k druhým i k sobě samým”. “Rozhlédněme se po úspěšných jednotlivcích a inspiřujeme se dobrými příklady”. “Podporujeme své zaměstnance ve firmách i ve státní správě”. “Dejme jim šanci být kreativní, rozvíjet se, realizovat projekty a nést za ně odpovědnost”; паралелізму, протиставлень: “Vy dáváte přednost pravdě a slušnosti před nenávisnými útoky a překreslováním reality”. A také změnilí způsob, jak o sobě přemýšlíme my sami. Není pravda, že je na to naše společnost příliš rozdělená. V každém z našich krajů žije mnoho lidí s jasnou představou, jak naši zemi posunout kupředu”.

В промові важливе місце займають морально-етичні концепти, тому неодноразово підкреслюється вища значущість моральних цінностей, починаючи з сімейних на початку, і впродовж всієї промови, при цьому чеський народ виступає як одна велика команда: “Jsme jeden tým a začít musíme společně”. “Spravujeme stejnou zemi, mluvíme stejným jazykem. Společně čelíme stejným problémům a jediné společně se s nimi také dokážeme úspěšně vypořádat”. “... do vedení naší země pomohu vrátit důstojnost, respekt, slušnost a další hodnoty ... hlavním kritériem posuzování našich činů i osobností se stal úspěch. Bez ohledu, za jakou cenu a na úkor koho byl dosažen”. Іншими морально-етичними концептом промови є “důvěra”: “... kdy jsem vás u Písecké brány žádal o důvěru ve volbách”. “Do kandidatury na úřad prezidenta jsem se pustil díky důvěře a podpoře mého nejbližšího okolí”.

Другим домінантним концептом можна вважати “důstojnost” лексема достоїнність має відносно невелику частотність, але представлена широким периферійним полем: “Už mnohokrát jsme ukázali, co umíme”. “Jsme země střední velikosti s unikátní polohou uprostřed Evropy”. “Právě jednotný středoevropský hlas bude důležitý, máme-li Ukrajině pomoci k vítězství”.

Безперечно актуальним і болісним питанням у сьогоднішньому світі є безпека країн, і європейських країн включно, тому, звичайно, концепт “bezpečí” також має свою репрезентацію у промові президента. При цьому безпека Чехії сприймається у контексті безпеки інших Європейських країн: Právě jednotný středoevropský hlas bude důležitý”. Оскільки вибори в ЧР відбулись під час гарячої фази війни в Україні, то саме на прикладі нашої країни й показана найвища небезпека і водночас найбільша боротьба за європейські цінності.

Висновки. Інавгураційна промова президента Чеської республіки Петра Павла є відносно невеликим за обсягом текстом, достатньо лаконічним і не особливо емоційним, що може бути пов’язане з його колишньою військовою професією. Обмежена кількість тропів, образних порівнянь, риторичних запитань, фразеологічних одиниць робить промову чіткою, зі стислим окресленням основних планів та шляхів розв’язання зазначених проблем. Ключовим у промові є концепт «самоусвідомлення» і «гідність», що є характерним для інавгураційних промов президентів сусідніх з Чехією країн.

Література:

1. Dulebová I. Politický diskurz jako objekt lingvistického výskumu. Jazyk a kultura. 2012. č. 9. S. 33–46.
2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Академія, 2009. 376 с.
3. Серажим К. Евфемізація у політичному дискурсі. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1486>
4. Семотюк О., Мараховська Н. Інавгураційні промови українських та німецьких президентів: контент-аналіз комунікативних стратегій. Нова філологія. 2011. № 44. С. 134–137.
5. Завадська О. Інавгураційні промови українських президентів як символічний ресурс влади. Політикус. 2020. Вип. 3. С. 109–114.
6. Ковальчук О. Лінгвориторичні аспекти політичних промов сучасних американських політиків. Актуальні питання гуманітарних наук. 2021. Вип. 42, Т.1. С. 190–195.
7. Самойлова І. В., Подвойська О. В. Лексичні особливості політичних промов. Наукові записки Ніжинського державного університету імені Миколи Гоголя. Серія: Філологічні науки. 2016. Кн. 1. С. 235–238.
8. Хацер Г. Когнітивно-комунікативні параметри американського політичного дискурсу президента Барака Обами. Нова філологія. 2014. № 60. С. 185–190.
9. Хацер Г., Жаворонкова В. Особливості англомовних політичних промов та їх перекладу українською мовою. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика. 2022. Том 33 (72). № 2. Ч. 1. С. 202–207.
10. Кондратенко Н. Інавгураційна промова як мовленнєвий жанр президентської риторики в українському і словацькому політичному дискурсі. Slavica Slovaca. 2022. R. 57. č. 1. S. 33–46.
11. Яковенко Ю., Болотіна Е., Кваша О. Інавгураційні промови президентів США Ф. Рузвельта та Д. Байдена: історико-політологічний аналіз. Регіональні студії, 2023. №32. С. 158–162.
12. Мозер М. Комунікативні тактики та стратегії в політичному дискурсі. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. 2020. Т. 12. Вип. 1. С. 141–146.
13. Стрій Л. І. Комунікативна стратегія самопрезентації в ритуальних жанрах політичного дискурсу. Вісник ОНУ. Сер.: Філологія. 2015. Т. 20. Вип. 2. С. 182–188.

Komarova O. Communication strategies and key concepts in the inaugural speech of the Czech President Petr Pavel

Summary. Inaugural speeches are delivered at the time of a change in political leadership and can often mark either the beginning of an era or the start of a political transformation. Effective communication during such events is crucial, as it sets the tone for the future and inspires the audience's trust in the president and his team. This article examines some of the key strategies that were implemented during the inaugural speech of Czech President Petr Pavel in 2023. By analysing the inaugural speeches of the state's top officials, we get an opportunity to understand how they tried to influence society and shape the collective consciousness. The communication strategies used correspond to the traditional strategies used in this subgenre of political speeches, namely the strategy of forming the emotional mood of the addressee, which was implemented through the tactic of unity and runs as a leitmotif through the entire communication act; value-oriented strategy; self-presentation strategy (makes it possible to highlight certain traits of the politician's character, his worldview and value system; the main purpose of self-presentation is not only to win over the audience, but also to be remembered for something that will distinguish him

from his predecessors); argumentative strategy, implemented through the tactic of indirect accusation, the tactic of appealing to historical roots and analysis of past years, the tactic of perspective, the tactic of contrastive analysis); campaign strategy was implemented through the tactic of promises. The article also discusses the key concepts and their verbal representation. The analysed speech is a relatively short

text, rather concise and not particularly emotional, with a limited number of tropes, figurative comparisons, rhetorical questions, etc. The key concepts in the speech are "self-awareness" and "dignity".

Key words: inaugural speech, communicative strategy, communicative tactics, political discourse, political communication, concept.